

РЕШЕНИЕ

№ 45

гр. Тутракан, 18.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ТУТРАКАН в публично заседание на двадесет и осми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Огнян К. Маладжиков

при участието на секретаря Светлана Н. Генчева Гвоздейкова
като разглежда докладваното от Огнян К. Маладжиков Гражданско дело №
20233430100376 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Делото е образувано по редовна и допустима искова молба с вх.№ 3049/24.07.2023 на П. Г. С. с ЕГН ***** срещу „С. к. ООД с ЕИК ***“, с която иска от съда да прогласи нищожността на Договор за потребителски кредит № 669797 от 29.04.2022 г., сключен между страните, а в условията на евентуалност – да прогласи нищожността само на чл. 5 и чл. 11 от същия договор.

С Определение № 221/25.07.2023 г. ищецът е освободен от задължението за плащане на такси и разноски към съда.

Подсъдността на делото на Тутраканския районен съд се определя от потребителското качество на ищеца и неговия настоящ адрес, служебно установен, който е в *** – чл. 113 ГПК, и от цената на иска, която е равна на предмета на договора, чиято нищожност се иска да бъде прогласена, а именно 1512 лева (800 лева главница, 153,82 лева лихва, 558,18 лева неустойка).

Предмет на делото е също така редовната и допустима насрещна искова молба на „С. к.“ ООД за сумата от 108,72 лева главница по процесния договор за кредит, останала непогасена от П. С., ведно със законната лихва за забава от подаване на исквата молба до окончателното плащане.

Ищецът П. С. твърди, че сключеният договор е нищожен поради противоречие на размера на договорената лихва с добрите нрави; същият намира за непропорционална и водеща до значителна нееквивалентност на

насрещните престации, до zlepоставяне на интересите му като потребител; освен това счита, че непосочването в договора на лихвения процент на ден води до същия порок; ГПР е неточен и подвеждащ, тъй като в него не е включена скритата под формата на неустойка договорна лихва; в кредита не е посочена действителната обща сума за плащане. Ищецът, чрез своя процесуален представител, моли за уважаване на исквете и за присъждане на разноски.

Ответникът „С. к.“ не депозира писмен отговор.

В насрещния си иск твърди, че в резултат на сключения договор С. е получил сумата от 800 лева, при уговорените параметри на дълга. До подаване на насрещния иск е платил 845,10 лева, като с тази сума са погасени: възнаградителната лихва от 153,82 лева и част от главницата – 691,28 лева. Остатъкът по нея е 108,72 лева. Коментира, че възнаградителната лихва от 35,04% е със законосъобразен размер, след като ГПР е в рамките на заложеното ограничение от чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Моли за осъждане на ответника по насрещния иск да плати 108,72 лева със законната лихва за забава от подаването му; претендира разноски.

Не е постъпил в срок отговор на насрещния иск.

В откритото съдебно заседание страните не се явяват и не се представляват, ищцовата страна депозира становище с вх.№ 1007/27.02.2024, с което поддържа изложените до този момент процесуални изявления.

След преценка на събраните по делото доказателства, на становищата на страните и на закона, съдът намира от фактическа и правна страна следното:

Страните не оспорват, че ищецът е подписал лично, а ответното дружество чрез своя служител В. Б., Договор за потребителски кредит № 669797 от 29.04.2022 г, макар в представения с исковата молба екземпляр да липсва подписа на ищеца. Обичайна практика е екземплярът за кредитора да е подписан от кредитополучателя и след като този факт не е спорен, съдът приема, че ищецът е изразил съгласие с текста му.

След като също така не се спори по потребителското качество на ищеца, изводимо от характеристиките на самия договор за кредит, който е именуван като потребителски, съдът е длъжен да следи служебно за неговите интереси и за наличието на неравноправни клаузи в договора.

Правната квалификация на първоначалните искове е по чл. 22 във вр. чл. 11, ал. 1, т. 9, т. 10 и т. 20 от ЗПК и чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД. Същите са в условията на евентуалност помежду им.

Съгласно тези нормативни текстове, договорът за потребителски заем е недействителен, ако не съдържа който и да е от следните реквизити: **лихвения процент** по кредита и условията за прилагането му; **годишния процент на разходите** по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния

процент на разходите по определения в приложение № 1 начин; или **наличието или липсата на право на отказ** на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл. 29, ал. 4 и 6, както и за размера на лихвения процент на ден; а що се отнася до общия облигационен закон – договорът е нищожен, ако накърнява добрите нрави.

Правната квалификация на насрещния иск е по чл. 79 от ЗЗД, според който, ако длъжникът не изпълни точно задължението си, кредиторът има право да иска изпълнението заедно с обезщетение за забавата.

В договора за заем се чете, че размерът на кредита е 800 лева, посочени са погасителните вноски, които са на месечен интервал – общо 9 броя, ГПР 40,95%, фиксиран годишен лихвен процент 35,04%, а обезпечението за кредитодателя, което следва да е по избор на кредитополучателя, е поръчителство или банкова гаранция.

Неоснователно е твърдението, че в договора липсва ГЛП, същият, както се констатира, е 35,04%.

Съдът не споделя цитираната в становището с хв.№ 1007/27.02.2024 от процесуалния представител на ищеца съдебна практика, според която, ако годишният лихвен процент по необезпечен заем надвишава трикратния размер на законната лихва за забава при просрочени задължения или двукратния ѝ размер при обезпечен заем, така уговорената клауза за възнаградителна лихва е нищожна поради нарушение на добрите нрави. Правилото е неактуално и е било изведено от съдебната практика за договори, сключени преди приемането на новата алинея 4 на чл. 19 от ЗПК (ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.). След 23.07.2014 г. от значение за преценка валидността на договора е не толкова годишният лихвен процент на възнаграждението за кредитодателя, а общите разходи по заема, формиращи годишния процент на разходите, който параметър не трябва да надвишава пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. Законната лихва към момента на сключването на договора е била 10%. В този случай ГПР не трябва да надвишава 50%, и щом годишният лихвен процент (35,04%), който участва във формирането на общите разходи по заема, оттам и на ГПР, е под 50%, не би могъл сам по себе си да обуслови нищожност на клаузата за възнаградителната лихва поради противоречието ѝ с добрите нрави, дори да е над двукратния или трикратен размер на законната лихва.

С горното съдът намира, че не са налице основанията за нищожност по чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД и по чл. 22 във вр. чл. 11, ал. 1, т. 9 от ЗПК.

Основателен е доводът, че в договора на е посочен размерът на лихвения процент на ден, както изисква чл. 11, ал. 1, т. 20 от ЗПК. Той е необходим на потребителя за преценка на правото му да се откаже от

договора за кредит. В чл. 7 от същия се съдържат условията за упражняване на това право с препращане към чл. 3, ал. 3 за размера на лихвения процент на ден, но в последната клауза не се съдържа цифрова величина, а алгоритъм за изчисляването му. Съдът намира, че законът не е спазен с посочването на алгоритъма за изчисление, вместо точната величина на дневния лихвен процент, поради което договорът се явява недействителен на основание чл. 22 във вр. чл. 11, ал. 1, т. 20 от ЗПК.

Основателен е и доводът, изводим от съображенията, че неустойката за непредоставяне на обезпечение е недействителна и всъщност прикрива възнаграждение за кредитодателя. Обилната съдебна практика, която ищецът сочи в становището си с вх.№ 1007/27.02.2024 г. напълно се споделя от настоящия съд. Изискванията към поръчителя в чл. 5, ал. 1, т. 2 от договора са толкова завишени, че са нереални за изпълнение, а краткият тридневен срок по ал. 2 за предоставяне на обезпечението е почти неизпълним, тъй като едно от изискванията е да се предостави служебна бележка от работодателя за дохода на поръчителя, срокът за който е 14-дневен, според чл. 128а, ал. 1 от КТ. Провежда се изводът, че неустойката не просто е нищожна, в който случай съдът би я игнорирал, но тя всъщност прикрива допълнително възнаграждение.

Вещото лице по назначената съдебно-счетоводна експертиза дава заключение, че т.нар. „неустойка“ не участва в посочения ГПР от 40,95%, а действителният ГПР, отчитайки скритото възнаграждение под формата на „неустойка“, е 976,50%, което, според съда, надвишава ограничението по чл. 19, ал. 4 от ЗПК, но освен това разликата означава, че ГПР не е могъл да изпълни функциите си да представя в измерим вид цената на заема и съпоставимостта му с други кредитни предложения, поради което съдът приема, че липсва ГПР. Оттук, договорът се явява недействителен на основание чл. 22 във вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК.

Ето защо, исковата молба се явява основателна и следва да се уважи, като процесния договор бъде обявен за недействителен по чл. 22 във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 и т. 20 от Закона за потребителския кредит.

Съгласно чл. 23 от ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на заема, но не дължи лихва или други разходи по кредита. В заключението си по въпрос 6 от назначената експертиза, коригирано в откритото съдебно заседание, вещото лице дава отговор, че с направените погасителни плащания в общ размер 845,10 лева, усвоената главница от 800 лева е изцяло погасена. Следователно насрещният иск е изцяло неоснователен.

При този изход на спора, на осн. чл. 78, ал. 1 и ал. 6 от ГПК във вр. чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата (безплатно представителство на ищеца, поради материално затруднение), ответникът дължи адвокатско възнаграждение на адв. Д. К. в размера по чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съобразно цената на

иска от 1512 лева, в размер на 451,20 лева, а на съда – 60,48 лева държавна такса.

Съдът не намира, че възнаграждението от 451,20 лева следва да се редуцира, с оглед на неотдавна прието решение на СЕС, че съдът не е обвързан от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Настоящият състав на ТнРС се солидаризира със задължителното решение на СЕС, но в същото време приема, че размерът от 451,20 лева съответства на фактическата и правна сложност на делото и извършените от адв. К. процесуални действия за защита интересите на неговия доверител.

Водим от гореизложеното, Тутраканският районен съд

РЕШИ:

ОБЯВЯВА ЗА НЕДЕЙСТВИТЕЛЕН в отношенията между ищеца П. Г. С. с ЕГН ***** и „С. к.“ ООД с ЕИК ***, на основание чл. 22 във вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 и т. 20 от Закона за потребителския кредит поради липса на точен годишен процент на разходите и непосочване на дневен лихвен процент, на сключения между тях Договор за потребителски кредит № 669797 от 29.04.2022 г.

ОТХВЪРЛЯ иска на „С. к.“ ООД с ЕИК *** за осъждането на П. Г. С. с ЕГН ***** да плати 108,72 лева главница по Договор за потребителски кредит № 669797 от 29.04.2022 г., ведно със законната лихва за забава от 01.09.2023 г. до изплащане на задължението.

ОСЪЖДА „С. к.“ ООД с ЕИК *** да плати 451,20 лева на адвокат Д. К. от АК-Силистра за адвокатската защита на ищеца по гр.д.№ 376/2023 на ТнРС.

ОСЪЖДА „С. к.“ ООД с ЕИК *** да плати 60,48 лева по сметката за държавни такси на Районен съд Тутракан за производството по гр.д.№ 376/2023 на ТнРС.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок пред Окръжен съд Силистра.

Съдия при Районен съд – Тутракан: _____